

Inbreng verslag van een schriftelijk overleg

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over:

- Geannoteerde agenda OJCS-Raad van 22 en 23 mei 2018, brief Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 09-05-2018 (Kamerstuk 21 501-34, nr. 297);
- Verslag van de informele Onderwijs, Jeugd, Cultuur en Sport Raad (OJCS-Raad) van 28 februari 2018, brief Minister Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 26-03-2018 (Kamerstuk 21 501-34, nr. 295);
- Toezegging gedaan tijdens het algemeen overleg van 15 november 2017 over de OJCS-Raad van 20 en 21 november 2017 inzake standpunt over de heffingen over de grens in relatie tot de herziening van de audiovisuele mediadiensten richtlijn, brief Minister Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 16-04-2018 (Kamerstuk 21 501-34, nr. 295);
- Antwoorden op vragen van de commissie over de geannoteerde agenda voor de informele OJCS-raad (Cultuur) op 27 en 28 februari 2018, brief Minister Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 07-03-2018 (Kamerstuk 21 501-34, nr. 293);
- Verslag OJCS-Raad van 15 februari 2018, brief Minister Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 6-03-2018 (Kamerstuk 21 501-34, nr. 292)
- Een drietal Fiches: Voorstel voor een aanbeveling van de Raad inzake sleutelcompetenties voor een leven lang leren (Kamerstuk 22 112, nr. 2527); Actieplan voor digitaal onderwijs (Kamerstuk 22 112, nr. 2525); Voorstel voor een aanbeveling van de Raad inzake gemeenschappelijke waarden, inclusief onderwijs en de Europese dimensie van lesgeven (Kamerstuk 22 112, nr. 2526)

De voorzitter van de commissie
Tellegen

Adjunct-griffier van de commissie
Arends

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

Inbreng van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de fiches en de stukken van de OJCS-raad en kijken uit naar wat de Minister met Europese collega's bespreekt en overeenkomt. Zij hebben nog enkele vragen aan de Minister.

Toezeggingen tijdens het algemeen overleg van 15 november 2017 met betrekking tot mediadiensten

De leden van de VVD-fractie lezen dat de herziening van de audiovisuele mediadiensten richtlijn op de agenda staat voor het geannuleerde algemeen overleg van 17 mei jl. over de OJCS-Raad. In zijn brief van 16 april jl.¹ bevestigt de Minister dat Nederland tegen de Algemene Oriëntatie heeft gestemd. In de geannoteerde agenda² voor het overleg is aangegeven dat de herziening van de richtlijn niet verder wordt besproken tijdens de OJCS-Raad. Toch willen de leden hier graag een appreciatie van de Minister van het slotakkoord dat gesloten is tussen de Raad en het Europees Parlement. Tevens vragen zij of de Minister nog mogelijkheden ziet om het Nederlands standpunt te verwerken bij de implementatie van de richtlijn.

Fiche Actieplan voor digitaal onderwijs

De leden van de VVD-fractie lezen met betrekking tot digiwijs dat de Minister vertelt wat we allemaal al doen in het Nederlands onderwijs met betrekking tot digiwijsheid. Echter, pas in 2020 ligt er een voorstel voor een curriculum, dan nog moet een en ander beginnen. De urgentie is wat de leden betreft groter dat in heel het onderwijs digitale vaardigheden snel tot een hogere kwaliteit worden ontwikkeld. Nederland heeft en houdt tekorten op de arbeidsmarkt op het gebied van ICT, techniek en zorg.

De OECD³ publiceerde vorige week een overzicht van de verwachte landen van herkomst van toekomstige professionals in ICT, bèta en techniek. Nederland staat tussen Turkije en Luxemburg onderaan; Duitsland, Estland en Finland vormen de top drie. Zij vragen wat de Minister in de tussentijd al kan doen en zijn er landen in de EU waar Nederland best practices van kan gebruiken. Wat wil de Minister doen om die best practices naar Nederland te halen en hoe kan ze de urgentie in het Nederlands onderwijs vergroten. De voornoemde leden maken zich zorgen over de achterstanden die Nederland kan gaan oplopen op dit gebied.

Verder willen de leden de Minister oproepen om actief op zoek te gaan naar EU-lidstaten die best practices hebben op het gebied van «iedereen digi-wijs» na het funderend onderwijs. Daarmee bedoelen de leden dat alle leraren op hun lerarenopleiding de noodzakelijke hoeveelheid digitaal onderwijs krijgen, niet alleen het gebruik, maar ook van de achterkant, bijvoorbeeld het programmeren. Als deze leraren digiwijs zijn, kunnen ze dit onderwijzen aan hun leerlingen in het funderend onderwijs. Zo worden de toekomstige Nederlanders beter digitaal geletterd en kunnen de tekorten op de arbeidsmarkt opgevuld worden.

¹ Kamerstuk 21 501-34, nr. 296

² Kamerstuk 21 501-34, nr. 297

³ OECD: Organisation for Economic Cooperation and Development

Fiche gemeenschappelijke waarden

De leden van de VVD-fractie willen de Minister vragen om de EU-doelen voor de Erasmus+ concreet meer vorm te geven. Wat vindt de Minister van de maatschappelijke en financiële verantwoording van Erasmus+? Zij vragen of de Minister het met de voornoemde leden eens is dat Junckers Korps geen aparte status behoeft en ziet ze mogelijkheden om het te incorporeren in Erasmus+. Tevens vragen zij of de Minister kan achterhalen wat de consequenties zijn van de Brexit op de concrete projecten en budgetten van Erasmus+. Zeker Nederland, dat een groot aantal uitwisselingen met het Verenigd Koninkrijk heeft, ziet mogelijk verlies van succes van Erasmus+ na de Brexit? Hoe kan de EU dit verlies minimaliseren en/of omdraaien, zo vragen de voornoemde leden. Over de overige punten hebben de leden van de VVD-fractie weinig aan te merken op de inzet van de Minister.

Inbreng van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben de volgende vragen bij dit schriftelijk overleg.

Geannoteerde agenda OJCS-Raad van 22 en 23 mei 2018 – onderdeel stand van zaken AV-Richtlijn

De leden van de CDA-fractie merken op dat Nederland tegen de algemene oriëntatie over de Audiovisuele-Mediadienstenrichtlijn heeft gestemd, mede omdat het kabinet voor een beperktere reikwijdte van de richtlijn was met betrekking tot de videodeelplatformen. De leden vragen de Minister of hij dit laatste punt nader zou kunnen toelichten. Tijdens het algemeen overleg over de OJCS-raad van 18 mei 2017⁴ hebben de voornoemde leden gepleit om de richtlijn te verbreden naar videodeelplatforms om hiermee minderjarigen tegen schadelijke content en burgers tegen het aanzetten tot geweld en haat te beschermen. De toenmalige Staatssecretaris heeft toen aangegeven dat Nederland akkoord heeft gegeven op de uitbreiding van de reikwijdte van de richtlijn tot de videoplatformdiensten, daar waar het gaat om de bescherming van minderjarigen en het voorkomen van haatzaaien. Staat dit nog steeds overeind en kan de Minister aangeven of hij ook op deze lijn zit? Tevens vragen zij of de Minister daarnaast kan aangeven of hij vindt dat sociale media aan de richtlijn zouden moeten worden toegevoegd.

Toezegging gedaan tijdens het algemeen overleg van 15 november 2017 over de OJCS-Raad van 20 en 21 november 2017 inzake het standpunt over de heffingen over de grens in relatie tot de herziening van de audiovisuele mediadiensten richtlijn

De leden van de CDA-fractie zijn benieuwd welke definitie deze Minister hanteert voor kinderprogramma's. Zij vragen of het volgens de Minister gaat om programma's waarvan wij vaststellen dat er daadwerkelijk veel kinderen naar kijken. Of gaat het alleen om programma's die specifiek gericht zijn op kinderen? Aanvankelijk stond er in het voorstel van de Commissie als definitie van wat een kinderprogramma is, dat het programma's zijn waarvan in ieder geval een significant kinderaandeel of kinderpúblic naar kijkt. Uiteindelijk is die definitie geschrapt om vast te houden aan de oude definitie, namelijk programma's die gemaakt zijn voor kinderen⁵. Heeft het kabinet gepleit in de EU voor het hanteren van

⁴ Kamerstuk 21 501-34, nr. 278

⁵ Ibidem

een nieuwe definitie? Zo niet, wat was hiervan de reden? De toenmalige Staatssecretaris van Onderwijs Cultuur en Wetenschap gaf vorig jaar tijdens het algemeen overleg van 18 mei inzake de OJCS-raad aan de zorg van de leden van de CDA-fractie over beïnvloeden van kinderen bij programma's die in theorie niet bedoeld zijn voor kinderen, maar waar wel heel veel kinderen naar kijken te zien. Hij gaf aan daar met het Commissariaat voor de Media over te willen gaan spreken. Kan de Minister aangeven of dit is gebeurd? Zo niet, is de Minister bereid om dit alsnog te gaan doen, zo vragen de voornoemde leden.

Overig media

De leden van de CDA-fractie hebben een aantal vragen over de Europese regels op het gebied van sluitreclame op het gebied van media voor zowel volwassenen en kinderen. Zij vragen of de Minister kan aangeven wat de Nederlandse regels zijn op het gebied van sluitreclame. Hoe verhouden deze regels zich met de Europese regelgeving? Klopt het dat Nederland strengere regels kent op het gebied van sluitreclame dan andere lidstaten? Zo ja, welke strengere regels zijn dit en wat is de reden dat hiervoor is gekozen, zo vragen de voornoemde leden.

Inbreng van de leden van de GroenLinks-fractie

De leden van de GroenLinks-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de OJCS-Raad. Deze leden hebben nog enkele vragen.

De leden van de GroenLinks-fractie constateren dat het Bulgaars voorzitterschap Raadsconclusies zal voorstellen over het toewerken naar een visie op een Europese onderwijsruimte. De Raadsconclusies roepen de lidstaten en de Europese Commissie op om een aantal acties in gang te zetten die ertoe moeten leiden dat er een Europese onderwijsruimte gecreëerd wordt waardoor mobiliteit en samenwerking beter tot stand komt. De leden vragen welke onderdelen van de Raadsconclusies de Minister concreet handen en voeten wil geven in Nederland.

De leden van de GroenLinks-fractie constateren dat de Minister, net als de voornoemde leden, positief is over het voortzetten van het Erasmus+ programma. Kan de Minister aangeven welke mogelijkheden zij ziet voor Nederlandse studenten om meer gebruik te maken van dit programma en te stimuleren dat Nederlandse studenten ook vaker een deel van hun studie in het buitenland volgen? En aangezien de Minister positief is over dit uitwisselingsprogramma, hoe kijkt zij aan tegen het voorstel van de VSNU⁶ en de Vereniging Hogescholen om de instroom van buitenlandse studenten te beperken? Daarnaast blijft Nederland achter op het gebied van uitgaande diplomamobiliteit. Welke maatregelen heeft de Minister voor ogen om uitgaande diplomamobiliteit te verhogen, zo vragen de voornoemde leden.

De leden van de GroenLinks-fractie zijn van mening dat voor jongeren een buitenlandervaring een onvergetelijke ervaring kan zijn en een positieve bijdrage aan de persoonlijke ontwikkeling. Deze buitenlandervaring kan worden opgedaan via de studie, maar recent werd ook bekend dat de Europese Commissie gratis interrailkaarten wil aanbieden voor jongeren die achttien jaar zijn. De verwachting is dat rond de 20.000 Europese jongeren gebruik kunnen maken van deze mogelijkheid. Dit is nog een pilot en wordt gezien als een eerste stap. Wat vindt de Minister hiervan en

⁶ VSNU: de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten

steunt zij een mogelijke structurele uitbreiding van dit initiatief, zo vragen deze leden.

De leden van de GroenLinksfractie constateren dat de Commissie pas kort voor de Raad de gevraagde initiatieven zal presenteren op het terrein van wederzijdse erkenning van kwalificaties, vve⁷ en vreemdetalenonderwijs. Weet de Minister hier inmiddels meer over en kan zij meer vertellen over deze initiatieven, zo vragen deze leden.

De leden van de GroenLinks-fractie zijn van mening dat de toekomst van zowel de Nederlandse als de Europese hightech-economie afhankelijk is van een krachtig en duurzaam onderzoeks- en innovatiebeleid. De Commissie wil een innovatieraad oprichten voor baanbrekende technologieën. Er zou de komende jaren 100 miljard euro uitgegeven moeten worden aan het onderzoeks- en innovatieprogramma.

Wat betekent een dergelijke innovatieraad voor de Nederlandse universiteiten? Deelt de Minister de mening van de voornoemde leden dat als we het hebben over investeren in innovatie al snel bètastudies bedoeld worden? We moeten echter de alfa- en gammastudies niet uit het oog verliezen. Wat wil de Minister doen op het gebied van onderzoek en innovatie om enerzijds de balans tussen bèta en alfa/gamma te bewaken en anderzijds de synergie tussen bèta- en alfa-/gammastudies te verhogen, zo vragen deze leden.

II Reactie van het kabinet

⁷ vve: vroeg- en voorschoolse educatie